

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN
HÜKÜMETİ ARASINDA DENİZ TAŞIMACILIĞI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 26.7.1997 Sayı : 23061)

Kanun No
4297

Kabul Tarihi
17.7.1997

MADDE 1.- 26 Ekim 1994 tarihinde Aşkabat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
DENİZ TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti, bundan böyle Âkit Taraflar olarak adlandırılacaktır, iki ülke arasındaki ticarî deniz taşımacılığını eşitlik ve karşılıklı yarar ilkeleri çerçevesinde geliştirmeyi ve uluslararası denizciliğin gelişmesine seyrüsefer serbestliği prensipleri ışığında katkıda bulunmayı arzu ederek, aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

MADDE 1

Bu Anlaşmanın amacı :

- İki ülke arasında deniz ticareti alanındaki ilişkilerin karşılıklı olarak düzenlenmesi ve geliştirilmesi,
- Deniz ticareti alanında yakın işbirliğinin temini,
- İki ülke arasındaki taşımacılığın gelişmesine mani olacak engellerin bertaraf edilmesinde işbirliği yapılması,
- Her iki Âkit Taraf gemilerinin iki ülke limanları ve üçüncü ülkelerin limanları arasındaki ticarî deniz taşımacılığına iştirak etmelerinin engellenmemesi,
- İki ülkede mevcut gemi tamir ve onarım tesislerinin kullanılmasının teşvik edilmesi,
- Bütün olarak iki ülke arasındaki ticarî ve ekonomik ilişkilerin gelişiminin artırılması,

– Türkmenistan’da mevcut limanların yeniden yapılması ve modernizasyonu alanında deniz gemilerinin temini, teknik teçhizat ve Türkmenistan Denizcilik Teşkilatının servis personelinin eğitimini de içerecek şekilde işbirliği yapılmasıdır.

MADDE 2

Bu Anlaşmada :

1. “Âkit Taraf Gemisi” terimi, o ülkede gemi siciline kaydedilen ve o ülke mevzuatına uygun olarak bayrağını taşıyan herhangi bir ticarî gemi anlamına gelecektir. Ancak bu terim,

– Savaş gemileri ve/veya kamu kuruluşlarınca inşa edilen ve ticarî amaçlar dışında kullanılan gemileri,

– Balıkçı teknelerini

kapsamaz.

2. “Gemi mürettebatı üyesi” terimi, mürettebat listesine dahil olan ve seyir esnasında veya servis sırasında gemide iş yapmak amacıyla istihdam edilmiş kaptan veya diğer herhangi bir kişi anlamına gelecektir.

3. “Limanlar” terimi, limanlar ve gemi servisleri için resmî olarak izin verilen ve yabancı denizciliğe açık olan yerler anlamına gelecektir.

4. “Yetkili Makamlar” terimi :

– Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafında-Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı;

– Türkmenistan Hükümeti tarafında-Türkmenistan Denizcilik Teşkilatı anlamına gelecektir.

MADDE 3

1. Bu Anlaşma, bir taraftan karasuları da dahil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti sınırları ve diğer taraftan karasuları da dahil olmak üzere Türkmenistan Hükümeti sınırları dahilinde uygulanır.

2. Âkit Taraflardan herbiri, diğer Âkit Tarafın gemilerine limanlara serbestçe giriş-çıkış, limanların kargo yükleme-boşaltma ve yolcu indirme ve bindirme işlemlerinin yapılması, normal ticarî ilişkilerin gerçekleştirilmesi ve tüm seyir servislerinin kullanılmasında kendi gemilerine uygulanan muamelenin aynısının yapılmasını garanti edecektir.

3. Yukarıdaki alt-paragrafın hükümleri :

– Yabancı gemilerin girişine açık olmayan limanlara uygulanmayacaktır;

– Âkit Taraflardan her birinin kuruluşları veya sanayilerine tahsis edilen faaliyetlerine, özellikle ulusal kabotaj, römorkaj, kurtarma, denizde yardım ile balıkçılık faaliyetlerine okyanus balıkçılığı da dahil olmak üzere uygulanmayacaktır;

– Âkit Taraflardan birince kendi gemilerine uygulanan zorunlu kılavuz alma gereklerinden muaf tutulması hususunun diğer Âkit Taraf gemilerine de teşmil edilmesini zorlamayacaktır;

– Yabancı gemiler için zorunlu kılavuz alma kurallarına uygulanmayacaktır;

– Yabancıların giriş ve kalışlarını düzenleyen kurallara uygulanmayacaktır.

MADDE 4

Âkit Taraflar, kendi kanunları ve liman mevzuatları çerçevesinde, gemilerin limanlarda bekleme sürelerinin imkânlar dahilinde kısaltılması için gerekli tedbirleri alacaklar ve sözkonusu limanlarda yürürlükte bulunan idarî, gümrük ve sağlık işlemlerinin basitleştirilmesini sağlayacaklardır.

MADDE 5

1. Âkit Taraflardan biri tarafından düzenlenen veya tanınan geminin tabiyeti, tonajını gösteren belgeler ve diğer gemi belgeleri, diğer Âkit Tarafça tanınacaktır.

2. Gemilerin Tonajlarını Ölçme Uluslararası Sözleşmesi (1969) veya yürürlükteki mevzuata uygun olarak düzenlenmiş tonaj belgelerine sahip Âkit Taraflardan her birinin gemileri, diğer Âkit Tarafın limanlarında tekrar ölçüm işlemlerinden muaf tutulacaklardır. Âkit Taraflardan birinin tonaj ölçüm sistemini değiştirmesi halinde, bu Âkit Taraf eşdeğer şartları belirlemek amacıyla diğer Âkit Tarafı bu değişikliklerden haberdar edecektir.

MADDE 6

Âkit Taraflardan her biri diğer Âkit Tarafın yetkili makamları tarafından verilmiş olan gemi adamlarının kimlik belgelerini tanyacak ve bu belgeleri taşıyanlara 7 nci maddede şartları belirtilen hakları sağlayacaktır. Sözkonusu kimlik belgeleri Türkiye Cumhuriyeti yönünden “the Seaman’s Identity Card-Gemi Adamı Cüzdanı”, Türkmenistan Hükümeti yönünden ise “Seaman’s Passport- Gemi Adamı Pasaportu”dur.

MADDE 7

1. Gemi Adamı Cüzdanı veya Gemi Adamı Pasaportu taşıyanlara :

– Âkit Taraflardan birine ait gemi mürettebatından bu belgeyi taşıyan birinin geminin diğer Âkit Tarafın limanında bulunduğu süre içerisinde mevcut kurallar uyarınca vize almaksızın karaya çıkmasına ve limanı geçici olarak ziyaret etmesine;

– Diğer Âkit Tarafın limanında mürettebatı olduğu gemideki işini bitirdikten sonra yetkili makamların izniyle gemisini terkedip limandaki veya başka bir limandaki başka bir gemiye geçmesine; aynı Âkit Tarafın gemicilik şirketine ait bir gemide işe başlamasına, veya o gemiyi yeni işyerine gitmek için ulaşım aracı olarak kullanmak suretiyle limandan ayrılmasına;

– Çalışmakta olduğu gemisine gitmek, anavatanına dönmek veya ilgili Âkit Tarafın yetkili makamlarınca kabul edilebilir bir diğer nedenle ve bu Âkit Tarafın bütün kurallarına uymak koşuluyla diğer Âkit Tarafın ülke topraklarına girmesi veya bu ülke topraklarından geçmesine; izin verilir.

2. Bir Âkit Tarafın yetkili makamları, bu Âkit Tarafın karasuları dahilinde diğer Âkit Tarafın mürettebatından birinin hastalanması halinde hastahaneyeye gitmesine ve burada hastalığın tedavisi süresince kalmasına izin verir.

3. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci şıklarında yeralan hususlar, mürettebat listesinde adı bulunduğu sürece, mürettebata dahil olmayıp gemide bir resmî görevi yerine getirmek üzere bulunanlara da uygulanır.

4. Bu maddenin 1 inci, 2 nci ve 3 üncü şıkları ne Türkiye Cumhuriyeti ne de Türkmenistan vatandaşı olmayan, ancak 1965 tarihli Uluslararası Denizciliğin Kolaylaştırılması Sözleşmesi ve eklentisi uyarınca kimlik belgelerini taşıyan herhangi bir şahsa uygulanır. Bu kimlik belgesi, anılan Sözleşmeye taraf bir ülke tarafından verilmiş olmalı ve kimlik sahibinin kimlik belgesinin verildiği ülkeye dönüşünü garanti etmelidir.

5. Bu maddenin 1'den 4'e kadar olan şıkları her iki Âkit Tarafın ülkeye varış, kalış ve ülkeden ayrılışlarıyla ilgili kurallarına hâlel getirmez.

6. Âkit Taraflar, istenmeyen kişilerin kendi topraklarına girmesini ve topraklarında kalmasını kabul etmeme hakkına sahiptirler.

7. Âkit Taraflardan birinin adli makamları diğer Âkit Tarafa ait gemi mürettebatının hizmet sözleşmesinden kaynaklanan itirazlarını diğer Âkit Tarafın yetkili diplomatı veya konsolosluk memurunun rızası olmadıkça kabul edemez.

8. Âkit Taraflardan birine ait gemi mürettebatından birinin, gemi diğer Âkit Tarafın karasularında bulunduğu sırada gemide suç işlemesi halinde, geminin bulunduğu yerdeki Âkit Taraf yetkili makamları aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere, geminin bayrağını taşıdığı ülkenin yetkili diplomatı veya konsolosluk memurunun rızası olmadan bu kişi hakkında kanunî takipte bulunmayacaklardır.

– Suçun sonuçları diğer Âkit Taraf ülkenin sınırlarına kadar uzanıyorsa;

– Suç, o Devletin kamu düzenini veya güvenliğini tehlikeye düşürüyorsa;

– Suç, o Âkit Tarafın kanunları uyarınca büyük bir suç oluşturuyorsa;

– Suç, o geminin mürettebatı dışındaki herhangi bir kişiye karşı işlenmişse;

– Suç kovuşturmasının yasadışı narkotik ticareti veya uyuşturucu madde trafiğinin durdurulması için zorunlu olması halinde.

9. Bu maddenin 8 inci şıkkındaki hükümler, her iki Âkit Tarafın yetkili makamlarının mevzuatlarında yeralan kontrol etme ve soruşturma haklarına hâlel getirmez.

MADDE 8

1. Âkit Taraflardan birinin gemisi diğer Âkit Tarafın sahili açığında hasara uğrar, karaya oturur, sahile vurur veya başka bir kazaya maruz kalırsa, gemi ve kargosu diğer Âkit Tarafın topraklarında, o ülkenin gemi ve kargosuna uygulanan aynı muameleden yararlanacaktır.

2. Mürettebat ve yolculara olduğu kadar geminin kendisi ve yüküne de, her zaman, ulusal gemilerine verilen koruma ve yardım ölçüsünde koruma ve yardım sağlanacaktır.

3. Bu maddenin hükümleri, Âkit Taraflardan birinin veya onun tarafından yetkili kılınan makamların, geminin kurtarılması veya gemiye, mürettebatına, yolcularına ve yüküne yapılan bir yardım karşılığında uygun bir tazminat talep etme haklarına halel getirmez.

4. Bir gemi hasara uğradığı takdirde, içindeki yük ve malzemeler, bu maddenin 1 inci alt-paragrafında belirtilen gemiden çıkartılıp kurtarıldığında, bu yük ve malzemeler diğer Âkit Taraf ülkesinde kullanılmamak ve tüketilmemek koşuluyla herhangi bir gümrük resmine tabi tutulmayacaktır.

MADDE 9

1. Âkit Taraflar kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, ticarî deniz taşımacılığı alanında faaliyet gösteren yetkili makamları ve ticarî kuruluşları arasındaki etkili işbirliğini desteklemek ve geliştirmek üzere gayret sarfetmeye devam edeceklerdir. Âkit Taraflar, özellikle gemicilik kuruluşları ve girişimcileri arasında karşılıklı danışma ve bilgi alışverişinde bulunulmasını desteklemek hususunda mutabık kalmışlardır.

2. Âkit Taraflar, bu anlaşmanın amaçlarını gerçekleştirmek üzere, farklı konuların tartışılacağı Çalışma Gruplarının oluşturulmasından ve bunlara ilişkin tavsiyelerin hazırlanmasından sorumlu bir ortak komite kurulması hususunda mutabık kalmışlardır.

3. Ortak komite Âkit Taraflardan birisinin isteği üzerine toplanacaktır. Ortak komitenin toplantı gündemi, yönetim ve seyirle ilgili konulardan sorumlu yetkili organlarla uyumlu biçimde hazırlanacaktır.

MADDE 10

Bu Anlaşma, Âkit Tarafların imzalamış oldukları uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülüklerine halel getirmez.

MADDE 11

Bu Anlaşmanın yorumu ve uygulanması hususundaki herhangi bir anlaşmazlık her iki Âkit Tarafın yetkili makamları arasında karşılıklı anlayış yoluyla çözümlenecektir. Eğer yetkili makamlar herhangi bir sonuca ulaşamazlarsa, anlaşmazlık diplomatik kanallar vasıtasıyla çözümlenecektir.

MADDE 12

Bu Anlaşma, Âkit Tarafların kendi mevzuatları uyarınca gerekli formalitelerin tamamlandığının diplomatik kanallardan karşılıklı olarak tebliğinden sonra yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma beş yıllık bir süre için yapılmış olup, Âkit Taraflar'dan biri Anlaşma'nın yürürlük süresi bitmeden altı ay önce yazılı olarak bildirimde bulunmadığı takdirde otomatik olarak diğer bir beş yıllık süre için uzamış olacaktır.

Âkit Taraflardan biri, yürürlük süresi içerisinde mevcut Anlaşma'yı feshetme konusundaki niyetini yazılı olarak diğer Âkit Tarafa bildirebilir.

Böyle bir durumda, bu Anlaşma yazılı fesih ihbarının alınmasından altı ay sonra sona ermiş olacaktır.

Yukarıdaki hususları teyiden Hükümetleri tarafından gerekli şekilde yetkili kılınan aşağıdaki imza sahipleri bu Anlaşma'yı imzalamışlardır.

Aşkabat'ta 26 Ekim 1994 tarihinde, İngilizce dilinde yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Mehmet Gülceğin
Devlet Bakanı

Türkmenistan
Hükümeti Adına
Batur Sarcaev
Başbakan Yardımcısı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
5	48	11
22	66	276
31	123	151: 152, 154, 248: 252

I- Gerekçeli 237 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 123 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/354